

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Warszawa, 12 sierpnia 2014 r.

Przewodniczący Komisji
Kodyfikacyjnej Prawa Karnego
Ministerstwo Sprawiedliwości

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIs

**Wniosek o dodanie do Kodeksu postępowania karnego
przepisu o dostępie tłumacza do akt sprawy**

W związku z przygotowywanym obecnie projektem z dnia 10 grudnia 2013 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, w imieniu środowiska zawodowego tłumaczy przysięgłych oraz członków Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIs zgłaszam propozycję wprowadzenia do Kodeksu postępowania karnego następującego przepisu.

„Udostępnia się tłumaczowi na jego wniosek akta sprawy w zakresie niezbędnym do przygotowania się do tłumaczenia rozprawy.”

Nasza propozycja została sformułowana na wzór art. 198 § 1 k.p.k.

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIs

Uzasadnienie

Dyrektywa 2010/64/UE nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia prawa osób niewładających językiem urzędowym danego państwa do tłumaczenia ustnego i pisemnego w postępowaniu karnym. Prawo to należy rozumieć nie jako obowiązek zapewnienia obecności jakiegokolwiek tłumacza, lecz tłumacza posiadającego wysokie kwalifikacje i przy tym dobrze przygotowanego do tłumaczenia konkretnej sprawy. Wprowadzenie proponowanego przepisu przyczyni się do podniesienia jakości tłumaczenia, a przez to do właściwej implementacji dyrektywy

Tłumacz nigdy nie posiada pełnej wiedzy z zakresu wszystkich dziedzin nauki i techniki, o których może być mowa na rozprawie (medycyna, informatyka, ekonomia, itp.). Filologom, którymi w znakomitej większości są tłumacze przysięgli, może sprawić również poważne trudności tłumaczenie terminów prawnych.

Z lektury akt sprawy tłumacz pozna tematykę sprawy, dowie się, jaka terminologia będzie używana, dzięki czemu będzie mógł ustalić obcojęzyczne ekwiwalenty nieznanego mu terminów.

Tłumaczenie bez przygotowania może doprowadzić do tego, że z powodu błędnego tłumaczenia sąd nie pozna prawdy obiektywnej, zaś oskarżony cudzoziemiec nie będzie mógł zrealizować swojego prawa do obrony. Gdyby dopiero w toku rozprawy okazało się, że tłumacz nie zna odpowiedniej terminologii, rozprawę należałoby przerwać. Udostępnianie akt sprawy tłumaczowi leży więc w interesie wymiaru sprawiedliwości. Niestety, obecnie sędziowie czasami odmawiają udostępnienia akt.

Ponadto, należy zdawać sobie sprawę z tego, że większość tłumaczy przysięgłych została ustanowiona w latach, kiedy nie przeprowadzano egzaminów dla kandydatów na tłumaczy przysięgłych, a także że nie istnieją przepisy egzekwujące udział tłumaczy w szkoleniach. Sprawia to, że ich umiejętności w zakresie tłumaczenia sądowego mogą być ograniczone.

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIs od 24 lat prowadzi szkolenia tłumaczy w zakresie tematyki sądowej, jednakże działając bez żadnych dotacji ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości może szkolić tylko tłumaczy kilku języków o największym zasięgu. Polscy tłumacze języków większości państw UE nigdy nie byli szkoleni w zakresie tłumaczenia sądowego, ani pisemnego, ani ustnego

Tłumacze, którym odmówiono dostępu do akt sprawy, mogą odmówić tłumaczenia, co przewidują zasady etyki zawodowej stworzone w uzgodnieniu m. in. z przedstawicielami Ministra Sprawiedliwości, opisane w § 4 Kodeksu tłumacza przysięgłego: „**Tłumacz przysięgły powinien odmówić przyjęcia tłumaczenia, jeżeli nie dysponuje wystarczającą wiedzą fachową, nie zna terminologii specjalistycznej w danej dziedzinie, nie ma możliwości przygotowania się do specjalistycznego tłumaczenia (...).**”

Niniejszy wniosek został opracowany przez Janusza Poznańskiego, przewodniczącego Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIs oraz Zofię Rybińską, wiceprezesa Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA.

Z wyrazami poważania

dr Danuta Kierzkowska
prezes

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIs

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIs

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIs

LENGYEL HÍTES-ÉS
SZAKTOLMÁCSOK
SZÖVETSÉGE
TEPIs

PT TEPIs • ul. Krasińskiego 16 lok. 134 • 01-581 Warszawa

• Tel./faks: 22 839 49 52

Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480

Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983